

[Klik hier als de nieuwsbrief niet correct is weergegeven](#)

Nieuwsbrief juni 2010

Juni 2010 nr.5

- [→ Het huisbezoek](#)
- [→ Uitleenservice slaat aan!](#)
- [→ MRSA](#)
- [→ Ernstig zieke of overleden baby's](#)
- [→ Hypoallergene voeding in de regio Apeldoorn en het ziekenhuis in Zwolle](#)
- [→ Vroegtijdige inzet van kraamverzorgende bij Partusassistentie \(VIP\)](#)
- [→ Betere afstemming Vitamine D en K advisering](#)
- [→ Centra voor Jeugd en gezin](#)
- [→ Digitaal boekje over borstvoeding](#)
- [→ Certificering Borstvoeding](#)
- [→ Borstvoedingstraining kraamverzorgenden 2009-2010](#)

Het huisbezoek

In 2009 heeft minister Klink een stuurgroep Geboortezorg ingesteld die aanbevelingen moest doen om de relatief hoge babysterfte in Nederland terug te dringen. Eén van die aanbevelingen in hun rapport van januari 2010 is:

Alle professionals vormen een netwerk om samen een zo gezond en veilig mogelijke zorg rond zwangerschap en geboorte te bieden. Dit vereist bindende afspraken over kwaliteit, registratie, verantwoording en transparantie. Instrumenten daarvoor zijn: een landelijk College Perinatale Zorg, actieve participatie in verloskundige samenwerkingsverbanden, en voor iedere zwangere een casemanager, geboorteplan en verplicht huisbezoek

De Stuurgroep vindt dat er meer inzicht moet komen in de mogelijke risico's die verband houden met de thuissituatie van de zwangere. Daarbij gaat het om het in kaart brengen van medische en psychosociale risico's voor moeder en kind in de laatste fase van de zwangerschap, de bevalling en tijdens de kraamperiode. Voor dat doel, wil de Stuurgroep de casemanager verplichten om de zwangere vóór de 34e week thuis te (laten) bezoeken om onder andere te beoordelen of het veilig genoeg is om thuis te bevallen, zowel voor moeder en kind als de professional (in arbo-

Adresgegevens

Naviva kraamzorg is 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar.

Tel.: 088 - 77 77 666

Fax: 088 - 77 77 699

Partuslijn:

088 - 77 77 600

(alleen partusmelding!)

Hoofdkantoor:

*Keulenstraat 19
7418 ET Deventer*

Postadres:

Postbus 2190

technische zin).

In de kwaliteitskring van Apeldoorn is het huisbezoek uit te voeren door verloskundige ter sprake geweest. De verloskundigen uit deze kring hebben aangegeven graag te willen bekijken hoe zij daarin met Naviva zouden kunnen samenwerken, omdat er vanuit de kraamzorg ook in de meeste gevallen een huisbezoek plaatsvindt in de 7e maand van de zwangerschap.

De vragen die verloskundigen onder andere graag beantwoord zouden willen hebben zijn:

- Is het veilig en verantwoord om thuis te bevallen? Bijv. steile trappen, kleine woning
- Zijn er cliënten die extra aandacht behoeven waar een verloskundige rekening mee zou kunnen houden.

De verloskundigenkring in Apeldoorn gaan hier ook verder over nadenken. Ook Naviva zal nadenken over de mogelijkheden om hierin gezamenlijk op te trekken. In dit verband is ook interessant te weten hoe hierover wordt gedacht binnen de andere Kwaliteitskringen.

Mathilde Jansen, manager kraamzorg

[top](#)

Uitleenservice slaat aan!

Eind maart is Naviva in samenwerking met de firma Harting Bank begonnen met een uitleenservice voor onze cliënten. Dat betekent dat de zwangere bedverhogers, een po en eventueel andere belangrijke artikelen gratis thuis bezorgd kan krijgen. De consulenten van Naviva attenderen de cliënt tijdens het kennismakingsgesprek (ca. 30e week van de zwangerschap) op deze gratis service. Als de cliënt hiervan gebruik wil maken, regelt de consulent de bestelling en geeft de gewenste afleverdatum aan. De firma Harting Bank neemt daarna contact op met de cliënt om een afspraak te maken voor de bezorging. Ook het ophalen wordt op afspraak gratis verzorgd. Inmiddels maakt ruim de helft van onze cliënten hiervan gebruik.

Leermoment

Begin juni heeft de levering even voor problemen gezorgd. De firma Harting Bank levert dagelijks zo'n 1000 bedverhogers uit en had een extra hoeveelheid bedverhogers bij de fabrikant besteld. De fabrikant kon om onbekende redenen de toegezegde leverdatum niet nakomen, waardoor er twee dagen niet of mondjesmaat kon worden geleverd. Dit heeft een paar vervelende situaties opgeleverd, die gelukkig in redelijkheid konden worden opgelost. Inmiddels is de voorraad weer op peil en zijn de leveringsproblemen opgelost. Naviva houdt nauwkeurig in de gaten dat de levering van bestelde bedverhogers uiterlijk in de 37e week plaatsvindt. Als u

7420 AD Deventer

info@naviva.nl

www.naviva.nl

Colofon

De Nieuwsbrief Kwaliteitskring is een uitgave van Naviva kraamzorg. De Kwaliteitskring is samengesteld uit een afvaardiging van verloskundigen, JGZ-verpleegkundigen en medewerkers van Naviva kraamzorg. Doel is om in de keten tot een optimale afstemming van de zorgverlening te komen, die de kwaliteit van de zorg, zowel voor cliënt als professional, ten goede komt. De Nieuwsbrief bevat een samenvattende weergave

signalen ontvangt over leveringsproblemen dan vernemen wij dat graag van u (communicatie@naviva.nl)

van de onderwerpen die in de Kwaliteitskring worden besproken.

Jos Zeelen, Beleidsmedewerker communicatie & marketing

[top](#)

MRSA

Tijdens de afgelopen bijeenkomsten van de Kwaliteitskringen is het MRSA-beleid bij de verloskundige praktijken en bij Naviva toegelicht en besproken. Daarbij is gebleken dat alle verloskundigen cliënten laten controleren op MRSA. Er is echter geen eenduidigheid in het tijdstip en de frequentie waarop er gescreend wordt. De doelgroep die in elk geval gescreend wordt is werkzaam bij veehouderijen (kalveren en varkens) en slachterijen. Cliënten die in een buitenlands ziekenhuis opgenomen geweest zijn, worden niet standaard gescreend. Verloskundigen gaven tot nu toe de uitslag van een positieve cliënt of huisgenoot niet door aan de kraamzorginstellingen. Het valt op dat in het gehele werkgebied van Naviva door de verloskundigen geen extra beschermende kleding wordt gedragen bij een MRSA cliënt. De ARBO dienst van Naviva adviseert kraamverzorgenden dit wel te doen en bij een onbeschermd inzet uit het gezin te gaan, totdat ze zeker weten MRSA vrij te zijn. Vanuit de KNOV zijn daar geen richtlijnen over uitgebracht. Naviva heeft inmiddels advies gevraagd aan het microbiologisch laboratorium. Zij melden dat er per MRSA melding bekeken dient te worden hoe te handelen als een kraamverzorgende onbeschermd in contact is geweest met MRSA. Onder contact verstaan we het uitvoeren van controles, een wasbeurt, enz. Zij hebben het advies gegeven de kraamverzorgende blijvend te voorzien van aangepaste werkkleding. Bij een sociaal contact door een consulent en lactatiekundige is geen beschermende kleding nodig. Wel dienen deze afspraken als laatste op een dag gepland te worden. De afspraak is gemaakt dat verloskundigen een MRSA geval voor inzet gaan melden bij Naviva, zodat Naviva de in te zetten kraamverzorgende kan inlichten. Dit voorkomt dat een kraamverzorgende uit het gezin gehaald moet worden en zich moet laten testen, hetgeen onnodige onrust met zich mee brengt voor zowel het gezin als de kraamverzorgende. Ook voorkomt het onnodige kosten voor Naviva.

Hanneke Briër, beleidsmedewerker Opleiding en Deskundigheidsbevordering

[top](#)

Ernstig zieke of overleden baby's

Het is niemand toe te wensen, maar toch komt het meerdere keren in het jaar voor dat ouders worden

geconfronteerd met een ernstig ziek of zelfs al vlak na de geboorte overleden kindje. Naviva probeert zo zorgvuldig mogelijk in te spelen op deze verdrietige omstandigheden. In gebieden waar Naviva de Gehoorscreening thuis verricht (niet in Verian-gebied), zal dan ook de screening worden geannuleerd. Voor een zorgvuldige afhandeling en communicatie met de cliënt stellen wij uw medewerking erg op prijs. Wij zouden het bijzonder op prijs stellen als u als verloskundige of verloskundig actieve huisarts aan ons wilt doorgeven dat een baby overleden is of zo ernstig ziek is dat het waarschijnlijk zal overlijden. Omdat de medewerker van het gehoorscreenteam al snel na de geboorte door ons naar alle gezinnen wordt gestuurd, is het voor ons van groot belang dat wij een melding krijgen, juist ook van gezinnen waar wij niet de kraamzorg leveren. Het is voor ouders onnodig pijnlijk en kwetsend als één van onze medewerkers aanbelt om de Gehoorscreening uit te voeren. Ook onze medewerkers voelen zich uiterst vervelend bij deze situaties. Derhalve doen wij graag een beroep op u ons te informeren. Dat kan via ons algemene telefoonnummer: 088 7777 666.

Simone Schepers, manager gehoorscreening

[top](#)

Hypoallergene voeding in de regio Apeldoorn en het ziekenhuis in Zwolle

Vanuit de kwaliteitskring in de regio Apeldoorn zijn er vragen gesteld over de hypoallergene voeding aan Els van den Heuvel, diëtist. In Apeldoorn hebben we het beleid dat we in het ziekenhuis altijd standaard hypoallergene voeding (preventievoeding) geven als er bijgevoed moet worden naast de borstvoeding. In de thuissituatie wordt dat voorgezet bij een belaste familieanamnese, anders wordt er overgeschakeld op gewone nummer één kunstvoeding als de borstvoeding niet lukt. Borstvoeding blijft natuurlijk nummer één! Op de consultatiebureaus adviseren we hypoallergene voeding (preventievoeding) bij een belaste familieanamnese voor atopische aandoeningen. Als daar geen sprake van is kan gestart worden met gewone nummer 1 kunstvoeding. We handelen nog steeds naar de Landelijke Standaard. Deze ligt wel onder vuur en zal ook aangepast gaan worden. Tot die tijd handhaven we ons beleid. Ik weet dat dr. Paul Brand uit Zwolle daar anders in adviseert. (Hij adviseert geen hypoallergene voeding volgens de kwaliteitskring)

Els van den Heuvel, diëtist

[top](#)

Vroegtijdige inzet van kraamverzorgende bij Partusassistentie (VIP)

Verloskundigen die met het VIP-project hebben gewerkt zijn daarover vrijwel unaniem positief, net als overigens de cliënten. De pilot is inmiddels afgelopen, maar Naviva heeft vooruitlopend op een evaluatie besloten door te gaan met het aanbieden van de vroegtijdige inzet. Daartoe is besloten op grond van de positieve reacties en het advies van de Stuugroep Geboortezorg die stelt dat vanaf het begin van de bevalling de zwangere niet meer alleen moet worden gelaten. Naviva wil in ieder geval de zwangeren de keuze geven om vroegtijdige begeleiding te krijgen als zij dat gewenst vinden. (Zij wordt,

aldus het Rapport, begeleid door een kraamverzorgende of O&G-verpleegkundige en bewaakt door een medisch professional.) Ook landelijk wordt de vroegtijdige inzet op verschillende plekken geïntroduceerd zowel door kraamzorgorganisaties als verloskundigen.

[top](#)

Betere afstemming Vitamine D en K advisering

In de kwaliteitskring Deventer is er besproken hoe we kunnen voorkomen dat kraamverzorgenden eerder geïnformeerd worden over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van vitamine D en K. Veranderingen over de suppletie e.d. worden via nieuwsbrieven van het RIVM, het voedingscentrum en opgebouwde netwerkcontacten gecommuniceerd met de beleidsmedewerker van Naviva. Nu blijkt dat de KNOV haar leden niet of nauwelijks informeert over suppletie omdat zij nog geen uitspraak heeft gedaan over het wel of niet akkoord gaan met het nieuw uitgebrachte advies m.b.t. vitamine D. Veelal is het een aangelegenheid van de kraamzorgaanbieders om de cliënt te informeren over suppletie. Nu het tijdstip van starten met de suppletie van zowel vitamine D als K op 1 week is geplaatst (door het voedingscentrum) zijn de verloskundige onverwachts geconfronteerd met een niet bekende wijziging. Kortom, de afspraak is gemaakt dat Naviva kraamzorg in haar regio alle verloskundige praktijken informeert over dit soort wijzigingen, buiten de nieuwsbrief om, voordat deze wijziging in de praktijk al wordt ingevoerd.

Hanneke Briër, beleidsmedewerker Opleiding en Deskundigheidsbevordering

[top](#)

Centra voor Jeugd en gezin

Overall in het werkgebied krijgen de Centra voor jeugd en Gezin (CJG) langzaam vorm. In veel plaatsen zijn verloskundigen en Naviva benaderd om samen te werken in het opzetten van voorlichtingsprogramma's en/of het aanbieden van informatiesprekuren. Dit krijgt inmiddels op verschillende wijze in het werkgebied vorm. In Apeldoorn, Urk, Steenwijk en Emmeloord zijn er spreekuren van Naviva binnen de deuren van het CJG. In veel andere CJG's zijn of worden voorlichtingsprogramma's opgezet. Dat is o.a. het geval in Hardenberg, Raalte, Olst-Wijhe, Dalfsen, Deventer en Twente (www.zwangerintwente.nl). In de gemeente Epe zal dit najaar een start gemaakt worden met de invulling van het CJG.

[top](#)

Digitaal boekje over borstvoeding

Naviva heeft sinds deze winter een nieuw Borstvoedingsboekje, dat voor cliënten van Naviva digitaal beschikbaar is. Ook u als ketenpartner heeft digitaal toegang tot deze uitgave die dieper ingaat op de voor- en nadelen van borstvoeding, problemen en oplossingen, voedingshoudingen en zo meer. U kunt daarvoor terecht op de website van Naviva (www.naviva.nl) onder 'ketenpartners'. Via een link op uw eigen website kunt u uw eigen cliënten ook service bieden door ze op deze uitgave te attenderen. Een

link kunt u opvragen via de afdeling communicatie & marketing van Naviva (communicatie@naviva.nl).
Wij sturen u de link dan zo spoedig mogelijk toe.

Jos Zeelen, Beleidsmedewerker communicatie & marketing

[top](#)

Certificering Borstvoeding

Vanuit de verloskundige Kring Almelo komt het bericht dat zij het certificaat Borstvoeding willen gaan behalen. De exacte certificeringdatum is nog niet bekend bij de redactie van deze uitgave.

In de tweede helft van juni 2010 zal het Borstvoedingscerticaat van Naviva een uitgebreide inspectie ondergaan, om te bezien of het certificaat opnieuw voor een periode van drie jaar kan worden verlengd. In een volgende uitgave hopen we u hierover positief nieuws te kunnen brengen.

Margreet Ribbers, beleidsmedewerker

[top](#)

Borstvoedingstraining kraamverzorgenden 2009-2010

In 2009 zijn we tijdens de trainingen over borstvoeding geïnformeerd over ontwikkelingen m.b.t. het aanbieden van borstvoeding of afgekolfde moedermelk al dan niet in combinatie met kunstvoeding. Deze adviezen werden ingebracht door de (pre)logopedie uit de ziekenhuizen. In de training van 2010 hebben we de nieuwe vaardigheden nog eens extra belicht en zijn de lactatiekundigen ingegaan op de ervaringen vanuit de praktijk. In alle kwaliteitskringen zijn deze ontwikkelingen inmiddels besproken en toegelicht.

Het is van belang dat de cliënt en haar baby wel 3 weken de tijd nodig kunnen hebben om het voeden aan te leren. Het maken van een behandelplan op dag 6 of eerder tijdens de kraamperiode kan ondersteunend werken. Begeleiding kan komen uit de JGZ, lactatiekundigen en borstvoedingsorganisaties. Onderstaande handelingen en informatie worden alleen na overleg met de verloskundigen aangeboden.:

Voordelen van (bij)voeden in zijligging:

De baby hoeft niet tegen de zwaartekracht in te drinken

Het kost minder energie om te ademen

De longen kunnen beter uitzetten

De voeding loopt eerder in de wang

Het lijkt op de typische positie van borstvoeding

De flow is beter te regelen voor de baby. Dit is in principe met alle flessen en spenen mogelijk. Ga pauzes inlassen wanneer de baby dit zelf niet doet, door de fles eruit te halen of de speen te laten hangen. De baby leert op deze manier zelf in reeksen te drinken en pauzes te nemen. Bijvoorkeur de fles op de linkerzij aanbieden i.v.m. een

betere doorstroom van de luchtwegen.

Het toepassen van borstcompressie

Borstcompressie is het uitoefenen van stevige druk op de borst waarbij het melkvormende weefsel wordt samengedrukt en melk afscheidt. De toeschietreflex wordt manueel opgewekt door het samenknijpen van de melkklieren.

Borstcompressie kan worden toegepast bij diverse situaties waar er sprake is van een verminderde melkstroom en of een slechte drinktechniek. Het is en blijft wel een aanvullende maatregel. De eerste stap is verbeteren van de aanlegtechniek en vaker voeden.

http://www.nbc.ca/index.php?option=com_content&view=article&id=34:4-day-old-after-tongue-tie-release-with-compressions&catid=6:video-clips&Itemid=13

De melkstroom wordt door borstcompressie op gang gehouden als de baby niet langer uit zichzelf drinkt. Kinderen drinken beter als de flow constant blijft. Daarom lijkt het voor ouders vaak ook dat flesvoeding makkelijker gaat. Door de flow aan de borst constanter en makkelijker te houden door borstcompressie zal de baby

krachtiger en langer door drinken. De baby wordt aangemoedigd om te blijven drinken en het voorkomt gesabbel en in slaap vallen. De baby krijgt meer intake en meer calorierijkere melk. Bij een krap melkmakend vermogen kan diepe borstcompressie ook in latere stadia nuttig zijn.

Cupfeeding:

Cupfeeding heeft in de meeste situaties de voorkeur boven therapeutisch flesvoeden of fingerfeeding. Cupvoeding brengt de het borstvoeden het minst in gevaar omdat er geen zuigverwarring ontstaat. Zodra de baby (1 of 2 keer per dag) zelf oraal, voeding kan nemen, kan er gestart worden. Soms is het een aanvulling op sondevoeding. Veel baby's kunnen rond de leeftijd van 30 tot 32 weken zwangerschapsduur al beginnen met cup feeding. De baby is bij cupfeeding in staat de ademhaling af te stemmen op het slikken. De melk nooit in het mondje gieten. Dat geeft alleen maar geknoei. Ook baby's met neurologische aandoeningen kunnen vaak voeding uit een cupje likken. Bijvoorkeur wordt er de verse moedermelk gegeven, eventueel ook kunstvoeding. Vergeleken met de sonde gaat bij het voeden uit een cupje minder vet van de afgekolfde moedermelk verloren. Voordelen voor de baby zijn dat hij zijn eigen tempo bepaalt, tong en mondspieren worden geoefend en de zoek- en slikreflex worden gestimuleerd.

Aanbieden van de fles

Bij aanbieden van voeding altijd gebruik maken van de voedingsreflexen. De zoekreflex, de zuig-slikreflex, de palmomentaal reflex , de transverse tongreflex en de bijtreflex en kokhalsreflex. De eerste drie zijn vooral bruikbaar in de kraamperiode. Als het mondje goed open is en de tong laag ligt, wordt de speen naar binnen "gezogen". De speen nooit naar binnen "schroeven!!!" De palmomentaal reflex kan (tot 3-4 maanden) zonder meer worden toegepast door lichte (ritmische) druk op duimmuis, zowel links als rechts. Er ontstaan dan lichte trekkingen van de lippen en zuigbeweging. Tip: leg je pink in het handje tijdens de voeding.

Een normaal zuigpatroon

Vanaf 37 weken zwangerschap verloopt zuigen-slikken-ademen vloeiend en gecoördineerd (reflexmatig) Voedingsreflexen zijn hiervoor essentieel. De tong maakt contact met de onderlip, ligt dus laag in de mond. De tong moet kunnen cuppen. De bewegingen van kaak en tong zijn ritmisch en vloeiend. De reeksen zijn ongeveer even lang, maar nemen af in lengte. Er zijn voldoende adempauzes. De baby drinkt door, wordt niet gestresst of benauwd, verkleurt niet. De baby verslikt zich niet en laat geen melk uit de mond lopen. De baby ademt gewoon door en laat geen "gekke" ademgeluiden horen.

Mogelijke aanpak bij moeilijk op te wekken voedingsreflexen

Stimuleer de reflexen met behulp van vinger en/ of fop Pas de houding aan

(nekverlenging, heupflexie, schouders ondersteunen, lichte romprotatie). Ga kleine hoeveelheden aanbieden op wakkere momenten. Houdt er wel rekening mee dat het zuigen op een vinger of een fop wel energie kost en geen intake van voeding geeft. Het voordeel van het aanbieden van een fop zijn dat het de reflexen activeert. Het de baby alert maakt. Het zorgt voor een betere groei (DiPietro e.a. '94) . Het vermindert stress (Field '93). Het is een oefening voor voedend zuigen (Pickler e.a. '96). Het zorgt voor een betere spijsvertering (Widstrom e.a. '98)

Mogelijke aanpak bij een slechte coördinatie

Maak gebruik van de voedingreflexen. Pas de houding aan; in zijlig voeden, nekverlenging, heupflexie, schouders ondersteunen, lichte romprotatie. Breng ritme aan in zuigreeksen. Dit doe je als de baby niet tussendoor spontaan gaat ademhalen. Je onderbreekt dan de reeksen na bijvoorbeeld 5x zuigen en slikken om dan goed en rustig te laten ademhalen. Eerder of later kan ook afhankelijk van de baby en het tempo. Kijk of aanpassing van de fles nodig is. In het ziekenhuis wordt gewerkt met het verdikken van de voeding (Nutriton, Johannesbroodpitmeel) Ook kan de flow aangepast worden.

Hanneke Briër, beleidsmedewerker Opleiding en Deskundigheidsbevordering

[top](#)

[Nieuwsbrief Aanmelden](#) - [Nieuwsbrief Afmelden](#)